

**Ob 31. obletnici
Oktobrske revolucije**

7. nov. pred 31 leti je delov. ljudstvo ene izmed tedaj največjih kapitalističnih držav strmoglavilo domačo buržuazijo in prevzelo oblast države v svoje roke. Ta revolucija je rodila državo novega tipa — Zvezo sovjetskih socialističnih republik, državo, kjer se je odpravilo izkoriščanje človeka po človeku, naroda po narodu, kjer so se odpravila nasprotja med kmetom in delavcem, kjer se je vzpostavila resnična enakopravnost med vsemi ljudmi.

Velika Oktobrska socialistična revolucija je dala vse pogoje, da se je delovno ljudstvo Sovjetske zveze prvo v zgodovini človeštva zavestno lotilo graditve nove gospodarsko družbene ureditve — socializma. Ko si je pod vodstvom boljševiške Partije priborilo oblast, je ljudstvo prevzelo vsa sredstva proizvodnje in s tem ustvarilo temelje za novo gospodarstvo, ki ga ne vodi pohlep posameznikov po čim večjih dobičkih, in ki ne pozna težnj po političnem zaslužjevanju in gospodarskem izkoriščanju drugih narodov. Delovno ljudstvo je postalo gospodar svoje lastne usode. Začelo se je plansko gospodarstvo, brez kriz, brez brezposelnosti in bede, brez skrbi za bodočnost mlajšega rodu.

Velika Sovjetska zveza, ki je toliko utrpela za časa državljanske vojne od belogardističnih in intervencionističnih čet, se je po zmagi Rdeče armade začela naglo obnavljati. Država delavcev in kmetov se je industrializirala in elektrificirala, pristopila je k sodobnemu obdelovanju zemlje, ki je dvignilo donos kolektivnega kmetijstva. Sovjetsko delovno ljudstvo si je ustvarjalo srečno, brezskrbno bodočnost.

Fašizem kot udarna pest mednarodne reakcije je skušal uničiti to veliko delo Oktobrske revolucije. Zavedajoč se velikih pridobitev Oktobrske revolucije pa je sovjetsko ljudstvo v brezmejni ljubezni do domovine, v herojskem patriotizmu in pogumu premagalo vojske fašističnih osvajačev, zagotovilo zmago demokracije in rešilo svet pred uničenjem.

Velika Oktobrska revolucija nima pomena samo za narode Sovjetske zveze ampak je revolucija svetovnega, mednarodnega pomena. 7. november pomeni korenit preokret v svetovni zgodovini človeštva, je prvi korak od starega kapitalističnega sveta k novemu socialistični. svetu.

Uspehi Velikega Oktobra, uspehi Sovjetske zveze v dobi izgradnje, v veliki osvobodilni vojni so silno ojačali svobodoljubne in demokratične sile sveta in oslabil položaje imperializma in reakcije. Oktobrska revolucija je pripravila tla za zmago velikih svobodoljubnih načel, ki narodom vsega sveta prinašajo lepšo bodočnost, svobodo, enakopravnost in pravo demokracijo, ki omogočajo narodom, da svobodno odločajo o ureditvi svojega življenja. Zahvaljujoč Oktobrski revoluciji, zahvaljujoč pridobitvam in izkušnjam tega novega obdobja svetovne zgodovine so narodi srednje in jugovzhodne Evrope strli oblast protiljudskih elementov in si začeli graditi novo srečnejše življenje. Po poti Sovjetske zveze gredo danes ljudske demokracije v socializem, po tej poti in na njenih izkušnjah vodi tudi KPJ pod vodstvom maršala Tita jugoslovanske narode v socializem, v lepšo bodočnost miru, bratstva, dela in blaginje.

Svobodoljubni narodi se danes zavedajo, da je Sovjetska zveza tista sila, ki ščiti delovno ljudstvo vsega sveta, ki ščiti zatirane in kolonialne narode in se bori za samoodločbo, za pravice in neodvisnost malih narodov. S svojo dosledno antifašistično borbo in borbo proti napadalnim reakcionarnim silam, ki smatrajo, da človeštvo ne more obstajati brez zatiranja enega naroda s strani drugega, se je še

Eksekutiva na Koroškem je orodje za zatiranje slovenskega ljudstva

TASS poroča, da je Aliirani svet za Avstrijo razpravljal na svoji zadnji seji tudi o ustanavljanju žandarmerijskih šol.

Avstrijske oblasti so ustanovile v zadnjem času večje število takih šol, čeprav zato ne obstoja nobena potreba. Za šolanje policijskih in orožniških kadrov porabi Avstrija letos trikrat več kakor v času pred vojno. Poleg tega pa se nahajajo med gojenci orožniških šol številni bivši nacisti.

S tem v zvezi je sovjetski zastopnik opozoril na to, da je Aliirani svet svoječasno poveril nadzorstvo nad avstrijsko policijo in žandarmerijo direktoriju za notranje in vojaške zadeve.

Sovjetski element se je vsa tri leta prizadeval, da bi prišlo v vprašanih, ki se tičejo številnega stanja policije in orožništva, denacifikacije in odstranitve bivših nacistov iz njihovega sestava ter novih sprejemov in izvežbanja, do vzajemne rešitve na podlagi štiristranskega sporazuma. Do tega pa ni prišlo vsled trdovratnega odpora predstavnikov zapadnih zasedbenih sil. Vsled tega odločajo o teh vprašanih posamezni vrhovni poveljniki sami na temelju kontrolne pogodbe.

Sovjetski zastopnik je zato odklonil, da bi v Aliiranem svetu razpravljali o ukrepih, ki jih je podvzelo vrhovno poveljstvo v sovjetski coni, da vskladi številčno sta-

nje policije in orožništva z dejanskimi potrebami. Predlog sovjetskega zastopnika, naj se vsa nerešena vprašanja glede policije in orožništva uredijo potom štiristranskega sporazuma in naj se dajo direktoriju za notranje in vojaške zadeve tozadevna navodila, pa sta ameriški in britanski zastopnik ponovno odklonila.

V zvezi s tem je objavila »Oesterreichische Zeitung« poseben uvodnik, v katerem podčrtava, da ima varnostni aparat nalogo, da ščiti interese miroljubnega prebivalstva, ne pa, da predstavlja oboroženo gardo proti delovnemu ljudstvu ali pa celo oporo fašističnemu rovarjenju. Medtem ko je sovjetska zasedbena sila v svoji coni izvedla demokratizacijo in denacifikacijo varnostnih organov ter podvzela ukrepe, ki onemogočajo nastanek preobsežne in militarizirane žandarmerije, ki bi služila samo cilju izvežbanja vojaškega kadra, pa v zapadnih conah bivši aktivni nacisti večinoma sploh niso bili odstranjeni iz policije in žandarmerije temveč so celo avanzirali in zasedli merodajna mesta. Prišlo je tako daleč, da so bile policijske funkcije poverjene fašističnim elementom iz vrst DP-jevcev. Pristojna avstrijska mesta niso proti temu razvoju ničesar podvzela, nasprotno, po svojih močeh so pospeševala in krila tak razvoj.

Da je vse to do pičice točno, vidimo koroški Slovenci na lastne oči. Ni treba posegati nazaj na obletnico izseljevanja aprila 1946, ko je iz številnih nacistov sestavljena policija v Celovcu navallila na žrtve fašizma, ali na dobo masovnih hišnih preiskav, ki so jih prirejali varnostni organi pri slovenskih antifašistih, bivših partizanih in pri miroljubnem prebivalstvu Slovenske Koroške sploh. Ves pojvoni razvoj je pokazal, da na Koroškem varnostni aparat, v katerem mrgoli bivših nacistov in hitlerjevih oficirjev, in ki zaposluje DP-jevce in celo vojne zločince, ne služi koristim miroljubnega prebivalstva, temveč, da dejansko predstavlja oboroženo gardo proti delovnemu ljudstvu Slovenske Koroške, sredstvo za strahovanje koroških Slovencev ter oporo novofašističnemu rovarjenju in šovinističnemu hujskanju. Masovne zastraševalne hišne preiskave avgusta t. l. v Rožni dolini, kjer se je posadka iz Karawankenhofa obnašala kakor svojčas SS-ovci in gestapovci, demonstrativni pohod oboroženih žandarmerijskih in policijskih kompanij 10. oktobra v Celovcu pod patronanco Wedeniga in Kariša, dva natrpna kamiona policije pri odkrivanju spomenika 11 padlim partizanom v Svečah in ne na vse zadnje Wedenigova akcija z orožniško asistenco za nasilno gospodarsko zatiranje in upropaščanje slovenskih malih in srednjih kmetov v zvezi z oddajo živine in drugih pridelkov ob istočasni zaščiti veleposesnikov in bivših nacističnih »lieferbetriebov«, vse to dokazuje protiljudski in nedemokratični značaj varnostnega aparata na Koroškem. Za vsakogar ki ve, da mu načeluje bivši hitlerjev polkovnik ter oficir iz bivšega štaba za zatiranje partizanske borbe proti fašizmu, je vse to razumljivo.

Predlog sovjetskega zastopnika v Aliiranem svetu, konkretni ukrepi za denacifikacijo in demokratizacijo eksekutive v sovjetski coni Avstrije ter razkrinkavanje nevzdržnih razmer v zapadnih conah v organu Sovjetske armade, vse to je učinkovita podpora tudi koroškim Slovincem v njihovi protifašistični borbi za resnično demokracijo in svobodo.

Francoski rudarji vztrajajo v borbi

Pariz, (TASS). Skoraj pet tednov že traja odločna in vztrajna borba delavcev vseh rudarskih bazenov Francije za boljše življenje. V tej borbi so že padli trije delavci, številni delavci so ranjeni, dosti pa jih je v zaporih, od koder jih vsak dan postavljajo pred sodišča. V rudarskih rovih je zamrlo vse življenje. Francija izgublja dnevno 160.000 ton premoga.

Da prodre s svojimi zahtevami po zvišanju mezd, grozi nad 1 milijon delavcev železne in kovinarske industrije z ukinitvijo dela. Vlada doslej tem zahtevam še ni ugodila. Ultimativno zahtevo po zvišanju mezd je postavila tudi Zveza tekstilnih delavcev.

Kakor poroča tisk, so rudniki v vseh stavkovnih področjih še vedno zasedeni po vojaških četah. Ne glede na to pa je še mnogo rudnikov v rokah rudarjev.

V rudniških področjih, ki so jih zasedle vojaške jedinice, vlada najhujše policijsko nasilje. Policija in vojniki vdirajo v delavska stanovanja in zborovalne lokale, terorizirajo in aretirajo delavce in njihove družine.

Kljub prepovedi in navzočim vojaškim edinicam se stavkajoči zbirajo k velikim demonstracijam in protestnim zborovanjem. Na povelje, da morajo pričeti z delom, se rudarji ne ozirajo.

Splošna francoska sindikalna zveza ugotavlja v svojem naznanilu, da zvišanje mezd za 15 odstotkov, ki ga je vlada dovolila koncem septembra t. l., ne zadoštuje več za kritje življenjskih stroškov, ker so v tem času cene narasle daleč nad 15 odstotkov.

Federacija francoskih rudarjev izjavlja v svojem komuniqueju, da je bolj kot kdaj koli prepričana o zmagi rudarjev. Stavkajoči vztrajajo na svojih zahtevah in socialfašistični teror ne more zlomiti njihove vztrajnosti.

Po časopisnih vesteh pričakujejo novo ofenzivo proti rudarjem, ker imajo stav-

kajoči rudarji zasedenih okoli 50 odstotkov vseh rudnikov.

V zadnjih dneh so posamezni stavkajoči pod zaščito policije poskušali, da bi v rudnikih, ki so zasedeni po vojaških edinicah, spet pričeli z delom.

TASS poroča iz Prage, da so francoske oblasti uporabljale nemške delavce, ki so se obvezali za delo v Franciji, po večini kot stavkokaze v rudnikih Longroy-a. Nekaterim se je pred kratkim posrečilo, da so se vrnili v Nemčijo. Ti delavci poročajo, da jim je bilo prepovedano, da bi stopili v stik s francoskimi sindikati.

Mednarodna solidarnost s francoskimi rudarji

Gibanje solidarnosti s francoskimi rudarji pa zavzema vedno večji obseg. To pa ne samo na domačih tleh, temveč tudi v mednarodnem merilu. Različne organizacije Velike Britanije, ZDA, Belgije, Švice, Italije, Madžarske, Češkoslovaške in drugih dežel dnevno pošiljajo francoskim rudarjem pozdravne brzojavke in večje denarne prispevke.

Tako je češkoslovaški sindikalni svet poslal stavkajočim francoskim rudarjem štiri milijone frankov.

Na Madžarskem so delavci tovarne železniških vozov »Ganz« sklenili, da bodo francoskim rudarjem prispevali tedensko znesek, ki ga zaslužijo v eni uri. Slične sklepe so sprejeli tudi delavci strokovnih in drugih obratov. Rudarji iz Suhakala prispevajo stavkajočim francoskim rudarjem 1 odstotek svoje mesečne meзде.

Prvi kongres Enotnih sindikatov Jugoslavije je ob svojem zaključku sprejel resolucijo o mednarodnem položaju, v kateri pošilja svoje proletarske pozdrave delavskemu razredu Francije, ki se junajsko bori proti napadam kapitalistične reakcije za osnovne pravice in življenjske interese delavskega razreda in delavskih množic Francije.

bolj utrdila kot center in voditelj osvobodilnega gibanja zatiranih narodov. Oktobrska revolucija je razbila verige nacionalnega zatiranja, ker proletariati, ki se ne bori za svobodo drugega naroda, ne more biti sam nikdar svoboden in veliko načelo Oktobrske revolucije — samoopredeljenje vsakega naroda je še danes vodilno načelo Sovjetske zveze. Zaradi tega Sovjetska zveza tudi dosledno in odločno podpira naše upravičene zahteve po združitvi z matičnim narodom.

Rezultati Velike Oktobrske revolucije niso mogli in ne morejo ostati brez vpliva na demokratično gibanje delovnega ljudstva v vseh deželah in zaradi teh pri-

dobitev so oči vsega delovnega ljudstva uprte v mogočno Sovjetsko zvezo, ki je in bo ostala svetel kačipot v lepšo bodočnost, v bodočnost bratskega sožitja narodov, v bodočnost blagostanja, miru in dela.

Narodi Sovjetske zveze, vsi svobodoljubni narodi in z njimi tudi mi koroški Slovenci proslavljamo ta veliki praznik obletnice Velikega oktobra s še večjim veseljem, ker je bilo to leto leto novih velikih zmag sovjetskega ljudstva na polju obnove in izgradnje svoje domovine, leto novih velikih zmag sovjetske politike v borbi proti vojnim hujskačem, za pravičen, čvrst in trajen mir.

Jugoslovanski delavci bodo zmagovito izpolnili svoj načrt

V dneh od 24. do 30. oktobra t. l. je v Beogradu zasedal prvi kongres Enotnih sindikatov Jugoslavije, na katerem so jugoslovanski delavci polagali račune o svojem delu. Iz poročil je razvidno, da so v letu 1945 — 1946 obnovili 881 porušeni in poškodovani podjetji, 45 poplavljenih in poškodovanih rudnikov, 5037 javnih poslopij, 5938 km cest, 55.283 metrov mostov, 6756 km železniškega tira, 31.197 metrov železniških mostov, 22.063 metrov železniških predorov in 3378 železniških poslopij. S tem so omogočili, da je bila v mnogih podjetjih že leta 1945 produkcija ne samo obnovljena, marveč tudi dosežena njena predvojna raven.

V letu 1947 je sodelovalo v socialističnem tekmovanju 720.000 v proizvodnji zaposlenih delavcev. Plan industrijske proizvodnje v letu 1948 je v primeri z letom 1947 za 61 odstotkov večji.

Kot rezultat socialističnega tekmovanja se je v Jugoslaviji pričelo razvijati celo gibanje udarnikov, novatorjev in racionalizatorjev. Doslej je bilo proglašanih 105.016 udarnikov, 927 novatorjev in 2655 racionalizatorjev.

Minister Boris Kidrič, ki je pozdravil kongres v imenu CK KP Jugoslavije, je dejal, da je leto 1948 nenavadno pomembno, celo usodno v jugoslovanski petletki. Omenil je tudi znano gonjo proti Jugoslaviji in dejal:

»Danes moramo naglasiti, da bo načrt usodnega leta 1948 kljub vsem okoliščinam v celoti in odločilnih panogah zmagovito izpolnjen. To bo možat odgovor jugoslovanskega delovnega ljudstva na breznačelno in nesocialistično gonjo proti naši državi.

Našega delavskega razreda, vsega našega delovnega ljudstva in naše dežele ne more nič odvrniti od zvestobe stvari socializma, Sovjetski zvezi in socialističnemu taboru. Toda hkrati ne more našega delavskega razreda nič prisiliti, da bi se

umaknil pred obrekovanjem, da bi priznal za resnico to, kar je laž, da bi proglašil za pravico krivico in da bi odpovedal zvestobo Partiji in vodstvu, ki ga je povedlo v revolucijo, kakor k oblasti, k strmoglavljenju gospodarstva kapitalistov in izkoriščevalcev v graditev socializma.

Dejal je tudi, da bo zgodovina morala na žalost ugotoviti, da je ta gonja ena najbolj žalostnih, najsrpotejših poglavij v slavnem, z žrtvami, zmagami in revolucionarnim idealizmom polnem delavskem gibanju. Poudaril je, da se bo moralo plansko leto razviti pod zastavo organizirane

ČSR je predčasno zaključila dveletko

Češkoslovaški dveletni gospodarski plan, ki si je zastavil kot glavno nalogo zvišanje proizvodnje investicijskih in potrošniških dobrin na predvojno raven, s katerim naj bi se doseglo sorazmerno zvišanje življenjske ravni češkega in slovaškega delovnega ljudstva, naj bi bil prvotno zaključen 31. decembra t. l. Po februarjskih dogodkih, ko je češkoslovaško ljudstvo prevzelo oblast v republiki, je bila njegova izpolnitev premaknjena na dan državnega praznika 28. oktobra, ko je bila slavnostno objavljena prva češkoslovaška petletka.

Po češkoslovaških uradnih poročilih so rezultati dveletnega gospodarskega plana v glavnih sektorjih dobri, vendar pa se življenjska raven ni dvignila tako, kakor je določal plan. Nezasodnosti pa so rezultati v poljedelstvu in stavbeništvu, torej v sektorjih, kjer so še vedno odločevali kapitalisti in mali privatni proizvajalci. Kljub omenjenim vrzelim pa je bila dosežena z obnovo češkoslovaškega gospodarstva predvojna raven, kar se kaže zlasti v produktivnosti dela. Med dveletko pa so državni aparat in delovne množice ČSR pridobile bogate izkušnje za prehod v nov

negi povečanja delovne produktivnosti.

Ob koncu pa je dejal: »Pot naše Partije, našega delavskega razreda, vseh naših narodov in naše dežele je slavna, ker smo bili vedno sposobni gledati resnici v oči, ker smo vzgajali sebe in delavski razred v nepremagljivi vztrajnosti za doseg pravičnih ciljev. Ta bistvena lastnost našega delovnega ljudstva pod modrim vodstvom tovariša Tita in naše Partije bo zagotovila zmago socializma v naši deželi in zagotovila prej ali slej tudi zmago našega pravičnega marksistično-leninističnega stališča v tej krivični kampanji.«

petletni gospodarski plan, ki je postavljen na mnogo bolj zanesljive in trdnjše temelje, ker so v letošnjem februarju odstranili mnoge politične in gospodarske ovire, ki so preprečevale konsolidacijo republike in razvoj v socializmu.

Petletka v ČSR bo dvignila življenjsko raven delovnega ljudstva

Petletni plan za obnovo in razvoj narodnega gospodarstva ČSR v letih 1949 — 1953 določa nadaljnje povečanje vseh panog narodnega gospodarstva, posebno industrije, ki proizvaja proizvodna sredstva. V petletni dobi bo narodni dohodek po planu narasel za 48 odstot. in bo znašal leta 1953 310 milijard kron v primeri z 210 milijardami v letu 1948. Raven industrijske proizvodnje se bo dvignila za 57 odstot. v primeri z letošnjim letom, poljedelska proizvodnja pa za 15 odstot. Število tovarniških delavcev in nameščenec se bo povečalo za 18 odstot., število

Na Dunaju je zasedal 14. kongres KP Avstrije

Na Dunaju je bil od 30. oktobra do 1. nov. t. l. 14. kongres Komunistične partije Avstrije. Poročilo Centralnega komiteja o političnem položaju in o borbi Partije je podal predsednik KPA državni poslanec Kopenig. V svojem govoru je ožigosal voditelje OeVP in SPOc, ki bi radi spreminili Avstrijo v trdnjavo ameriškega imperializma. Dejal je, da vlada Figl-Schärfl ni vlada socialističnih delavcev in katoliških kmetov, temveč Marshallova vlada agentov ameriškega velekapitala, v kateri različnost strankarske pripadnosti ne igra odločilne vloge.

Nato je govoril o mirovni politiki Sovjetske zveze in dejal, da nameravajo protiljudski politiki z lažnivo trditvijo, da je

ško ljudstvo želi mir, kajti glasovalo je proti Dewey-u.

K ponovni izvolitvi Trumana je kandidat napredne stranke Henry Wallace izjavil: »Ameriško ljudstvo je s temi volitvami prikazalo, da je proti protiljudskemu in protidemokracičnemu Taft-Hartleyevemu zakonu. Prav tako je prikazalo, da je proti visokim cenam za potrošnike ter za zagotovitev cen na račun farmerjev. To stališče pa je v volivno kampanjo uvedla odločna borba napredne stranke.«

Velike zmage Demokratične armade Kitajske

Nanking. — Demokratična armada Kitajske je vkorakala v glavno mesto Mandžurije Mukden in ga osvobodila. Njene operacije v zad. dneh so bile zelo uspešne. Osvobodila je vso Mandžurijo in pregnala vladne čete, ki imajo silne izgube.

Nad 200 milijonov Kitajcev je osvobojenih, odvrgli so breme fevdalnega suženjstva in si na osvobojenem ozemlju, kjer vlada ljudska demokracija, gradijo boljšo bodočnost.

Edinice Demokratične armade se pripravljajo za napad na osrednjo Kitajsko. Od tam poročajo o težkih napadih na glavno mesto province Šansi. Edinice Kuomintangove armade so bile prisiljene da izpraznijo železniško križišče Hsuhau, 300 kilometrov severno od Nankinga. Demokratična armada koraka iz vzhoda, severa in zapada proti Nanking-u, glavnemu mestu Čiangkajšeka.

V mestu Mukden, ki šteje dva milijona prebivalcev in ki je industrijski center vzhodne Azije, so takoj po osvoboditvi ustanovili komite severno vzhodnih narodov Kitajske, ki je takoj pričel s svojim delom. Demokratična armada je na svojem pohodu osvobodila pomemben center industrije jekla v Mandžuriji Anšan, premogovno področje Fušan ter mesti Šenki in Liaojang.

Osvoboditev vse Mandžurije je izredno velikega pomena. Tam so v letih 1931 do 1945 Japonci zgradili moderno težko industrijo, ki letno proizvaja najmanj 30 milijonov ton premoga, dva do tri milijone ton jekla in potrebne količine drugih industrijskih surovin. Z osvoboditvijo tega

gradbenih delavcev pa za 50 odstotkov. V dobi petih let bo investiranih 336 milijard kron v industrijo, poljedelstvo in kulturno izgradnjo. Posebno pozornost poseveča petletni plan industrializaciji in dvigu kmetijstva na Slovaškem, da bi se izenačila življenjska raven slovaškega delovnega ljudstva z življenjskim standardom češkega prebivalstva. Investicije na Slovaškem bodo znašale 96.200 milijonov kron, t. j. 28.6 odstot. vseh investicij, ki jih določa petletka. Slovaška industrija bo zvišala v razdobju petletnega plana vrednost svoje proizvodnje od 30.500.000 na 997.510.000 kron. Mehanizacija slovaškega poljedelstva bo oprostila 95.000 ljudi, ki bodo vključeni v industrijo. Živinoreja se bo dvignila za 98 odstot. Ena najvažnejših točk petletnega plana je vključitev 35.000 novih inženirjev, tehnikov in strokovnih delavcev v narodno gospodarstvo.

V primeri z dveletko je petletka prvi češkoslovaški dolgoročni in celoten plan, ki obsega vso industrijsko in poljedeljsko proizvodnjo, stavbeništvu in finančni načrt. V industriji gre predvsem za razširjenje težke industrije in one proizvodnje, ki je s to industrijo ozko povezana (proizvodnja premoga, energetike itd.) ter nekaterih panog kemične industrije. V kmetijstvu bo Češkoslovaška znatno povečala proizvodnjo žitaric in oljnatih semen. Industrijska proizvodnja se bo povprečno dvignila za 57 odstot., število delavcev pa se bo zvišalo samo za 18 odstot., kar pomeni praktično povečanje produktivnosti. Celotne investicije v petletki bodo znašale okrog 368 milijard kron.

Od delovnega poleta in zavesti češkoslovaškega ljudstva je odvisno, če bo petletni plan izpolnjen v obsegu, kakor ga je soglasno sprejela narodna skupščina. Izvedba plana bo pomenila resnično velik korak na poti v socializem, hkrati pa dvig življenjskega standarda in boljše življenje za delovno ljudstvo ČSR.

KP Avstrije »ruska stranka«, doseči to, da bi se KPA odpovedala najmočnejšemu orožju, ki ga Partija, ki resno misli z borbo za socializem, sploh mora imeti, to je zgled in izkušnje socialistične izgradnje v Sovjetski zvezi.

Ali morejo Komunistične partije in milijoni preprostih ljudi, ki so za mir, imeti v svojih rokah močnejše orožje, kakor mirovno politiko Sovjetske zveze in njene konstruktivne predloge v borbi proti vojnim hujskačem? Ali si je borbo za mir, sploh mogoče predstavljati brez mirovne politike Sovjetske zveze?

Pri zahtevi KPA po odhodu vseh zasedbenih sil se čestokrat pozablja, da je med zapadnimi zasedbenimi silami in Sovjetsko armado ogromna razlika. Zapadne zasedbene sile predstavljajo voljo ameriških imperialistov, ki hočejo spremeniti Avstrijo v trdnjavo svojih vojnih načrtov, zagotoviti gospodarstvo reakciji in zaslužiti avstrijsko ljudstvo.

Sovjetska armada pa predstavlja voljo socialistične Sovjetske zveze, ki stremi za tem, da vsem evropskim narodom in s tem tudi avstrijskemu narodu zagotovi trden in trajen mir, neodvisnost in napredni razvoj.

Ob koncu pa je ugotovil, da je KPA postala po 13. kongresu večja in močnejša. Cilj KPA je jasen: ona hoče svobodno in neodvisno Avstrijo, v kateri ne bodo odločali izkoriščevalci, temveč delovno ljudstvo.

Čeprav je postalo čisto očitno, da so neutemeljene in krivične obtožbe proti vodstvu KPJ privedle do nebrzdane klevetniške gonje in blatenja nove Jugoslavije in njenih narodov, pa Kopenig v svojem govoru ni mogel mimo tega, da se tudi s svoje strani ne bi bil pridružil tej klevetniški gonji.

Na kongresu so nato še govorili državni poslanec Honner o borbi KP Avstrije proti Marshallovemu načrtu, narodni poslanec Ernst Fischer, ki je imel referat pod naslovom »Sovjetska zveza na čelu borbe proti netilem nove vojne« in generalni sekretar KPA Fürnberg o osnovah programa Komunistične partije Avstrije.

14. kongresa Komunistične partije Avstrije so se razen zastopnikov Vsevezne Komunistične partije (boljševikov) ter Komunistične partije Jugoslavije udeležili zastopniki skoraj vseh Komunističnih partij iz ostalih evropskih dežel.

Truman ponovno izvoljen za predsednika ZDA

New York. Na predsedniških volitvah dne 2. t. m. je bil Truman ponovno izvoljen za predsednika Združenih držav Amerike.

Po razpoložljivih rezultatih je dobil predsedniški kandidat Truman 20.308.873 glasov, Dewey 18.700.581 glasov in Henry Wallace nad 1 milijon glasov. Končnovoljavni rezultati za mesto New York so naslednji: Truman 1.597.101 glasov, Dewey 1.108.054 glasov, Wallace 423.424 glasov.

Ponovna izvolitev Trumana je presemetila ves kapitalistični svetovni tisk. Pri tem vlada splošno mnenje, da je do tega privedla samo volivna taktika Trumana, ki je v zadnjih tednih in mesecih hlinil, da hoče obnoviti tradicijo Roosevelta.

Radio Berlin pravi: »Truman je bil izvoljen, ker je hlinil, da je proti Wall-Street-u. Pred svojo ponovno izvolitvijo je Truman govoril kakor Wallace, pričakovati pa je, da bo zdaj ravnal kakor Dewey. Francoski list »Franc Tireur« pravi, da je Trumanovo zmago povzročilo dejstvo, da so ga podpirale sindikalne organizacije. »Liberation« pa piše, da ameri-

Osvobodilna fronta za Slov. Koroško vabi na proslavo

Velike Oktobrske revolucije

ki so:

V soboto, dne 6. novembra 1948:

ob 13.30 uri v Celovcu v kinodvorani »Peterhof«.

V nedeljo, dne 7. novembra 1948:

ob 9.00 uri dopoldne v Pliberku v kinodvorani;

ob 11.30 uri dopoldne v Železni Kapli v kinodvorani.

V ponedeljek, dne 8. novembra 1948:

ob 19.00 uri v Št. Jakobu v Rožu v kinodvorani.

Spored:

Kratek govor, sovjetski film: »Vihar ni življenjski večer«.

Pridite v obilnem številu!

Po naši zemlji

Kdor nič ne da, tudi ne sme terjati

V četrtek, dne 28. oktobra 1948 je bila v Celovcu konferenca krajevnih kmečkih svetov, ki jo je z velikim hrupom sklicala okrajna kmečka zbornica in ki naj bi zavzemala stališče k oddaji slanine od svinj, ki bodo zaklane za domače potrebe, ter k drugim tekočim vprašanjem oddaje, kakor mleka itd. Na to konferenco so bili poleg krajevnih kmečkih svetov povabljeni deželni glavar Wedenig in njegov namestnik Ferlitsch, predsednik deželne kmetijske zbornice Gruber, državni poslanci, župani in okrajno glavarstvo Celovec ter tiskovni referenti Bauernbunda in Arbeitsbauernbunda.

Kmečka zveza za Slovensko Koroško je iz razloga, da na konferenco ni bil povabljen njen tiskovni zastopnik in ker so razen enega vsi načelniki krajevnih kmečkih svetov iz Slovencev sovražnega tabora, kljub temu, da bi morali biti v 11 občinah slovenski načelniki krajevnih kmečkih svetov, poslala na predsednika okrajne kmečke zbornice, ki je predsedoval konferenci, protest. Ko je bil protest v teku konference izmaličeno in popačeno prečitano od nekega inž. Kröhlingerja, je znani zloglasni Ostermann, ki si je hotel z monsignorom Podgorcem prilastiti leta 1946 Zadružno zvezo, izjavil: »Kmečka zveza je produkcija OF, kaj hoče ona tukaj? Če oni razpravljajo in se pogajajo v Ljubljani, nas tudi ne povabijo tja«. Predsednik okrajne kmečke zbornice Jure se je pa »čudil«, kaj hoče zastopnik Kmečke zveze na konferenci.

Da bo vsem udeležencem konference in vsej javnosti jasno, poudarjamo tole:

Kmečka zveza za Slovensko Koroško je kot predstavnica slovenskih kmetov in resnična zaščitnica interesov vseh delovnih kmetov hotela poslati na konferenco svojega zastopnika, da razkrinka mahinacije in manipulacije, ki jih izvajajo nad slovenskim in delovnim kmetom; da protestira proti vsemu nasilju, pod katerim trpi kmet in ga nad njim izvajajo špekulanti in prekupčevalci v osehah nacistov, skrahiranih trgovcev in grofov, kakor Teppan, Boyneburg, Tauschitz, Kuttinig in Landsmann, ki odirajo kmeta na grobo in veliko; da ovrže trditve, da se morata kmet in delavec pustiti dopasti vse to in mirno potrpeti, kajti »naša ljubljena domovina« je v veliki nevarnosti, kakor je to postavil Wedenig; razgaliti je hotela vso lažljivo politiko in povedati resnico, da je to samo dobro preračunan a prozoren namen tukajšnjih šovinistov in reaktivnih zavajanje ljudstva, da bi ne vstalo in udarilo po hrbtih teh gospodov, veleposestnikov in njihovih valptov, ki v strahu pred svojo notranjo gnulobo iščejo in najdejo vedno izhod v prevarah in lažeh.

Končno je hotela na tem mestu jasno in odločno povedati, da mora dežela ali država, če ma v resnici zanimanje na zvišanju kmečke produkcije, smatrati za svojo prvo dolžnost, da da vsa leta izkoriščanemu in zapostavljenemu slovenskemu kmetu podpore, da bo spravil svojo kmetijo in svoja polja v red in da bo lahko z veseljem delal.

Ker pa tega zanimanja ni, kar jasno

Svojevrstno pojmovanje enakopravnosti in demokracije

Pred dnevi so mladinci iz okraja Celovec prosili tov. Ogrisa iz Bilčovsa, da bi jih s svojim tovornim avtom peljal v Celovec na pokrajinski plenum. Tov. Ogris je bil pripravljen in se je z avtom peljal v Celovec na pristojno mesto, kjer ocenjujejo motorna vozila. Tam so mu ocenili avto in mu dovolili, da lahko prevažata tudi ljudi. Nato se je obrnil na okrajno glavarstvo, da bi tam dobil uradno dovoljenje za prevažanje oseb. Gospodje na okrajnem glavarstvu pa niso bili pripravljeni, da bi tov. Ogrisu izstavili potrebno dovoljenje, marveč so ga odpravili s posajnilom, da je prevažanje oseb z motornimi avtomobili sploh prepovedano in da se tozadevna dovoljenja sploh ne izdajajo več. Pri tem so se sklicevali na odlok št. 14.078/SD/48/H, ki ga je Varnostna direkcija izdala baje 15. 9. 1948.

Tudi na Varnostni direkciji so se sklicevali na dotični odlok in odklonili podelitev dovoljenja ter na ta način preprečili, da bi tov. Ogris vozil mladince na plenum v Celovec.

Šmarjeta pri Velikovecu

Tukajšnji nadučitelj Franc Andritsch, registriran nacist, še danes noče verjeti da ne živimo več v tisočletnem rajhu. Še vedno skuša uveljavljati svoj mogočni glas in poskuša zapovedovati v naši slovenski vasi. To pa ne samo v šoli kot nadučitelj, vmešava se tudi v vse druge zadeve, ki ga sploh ne brigajo. Kakor znano je pred 10. oktobrom na diktatorski način zapovedal našemu mežnarju, da mora na ta dan velenemške proslave zvoniti z našim edinim še ostalim zvonom, ki smo ga kupili mi z lastnimi sredstvi, ne pa za denar nacista Andritscha. Ker je moral ugotoviti, da naš mežnar ne bo ugodil njegovi zahtevi, je poslal nekaj fantalinov, ki so vsi verni učenci svojega učitelja, da so ob določenem uri »zasedli« stopnice v zvonik in se z nasiljem polastili zvonjenja.

karacterizira izjava Ostermanna, ki je nepremišljeno izdal resnično razpoloženje vseh šovinističnih oblasti do koroških Slovencev, je konferenca mirnodušno prešla ta svoj prestop. Takšno razpoloženje napram koroškim Slovencev pa odvzema tudi pravico vsakega nasilnega izterjevanja pri oddaji kmečkih pridelkov. Kdor nič ne da, tudi ne sme kaj zahtevati ali vzeti.

Zdaj se nam vsiljuje vprašanje, za katero vrsto ljudi velja ta odlok Varnostne direkcije. Znano je, da so 10. oktobra iz vseh krajev Koroške tudi s tovornimi avtomobili dovažali ljudi v Celovec. Torej je bil odlok že mesec dni v veljavi, ko so ga prekršili na povelje deželne vlade, samo da bi spravili čim več ljudi na velenemško proslavo.

Sprašujemo se, ali je to enakopravnost koroških Slovencev, o kateri tako velikodušno govoričijo ob vsaki priložnosti. Mnenja smo, da odloki ne veljajo samo za določeno vrsto ljudi, kakor v tem primeru za koroške Slovence, temveč za vse prebivalstvo, slovensko in seveda tudi avstrijsko. S tem pa, da koroške oblasti tako pojmujejo enakopravnost, samo še bolj potrjujejo in dokazujejo svojo nenaklonjenost do slovenskega ljudstva na Koroškem. Ne smejo pa misliti, da si bodo s takšnim pojmovanjem demokracije pridobili prijateljev med slovenskim ljudstvom, kajti koroški Slovenci ne bodo vedno mirno gledali, kako jim koroški šovinisti krati najosnovnejše pravice.

Če nadučitelj Andritsch še do danes ne ve, kdo je upravičen, da odloča o zvonjenju v cerkvi, mu hočemo danes mi povedati, da so to edino župnik in cerkveni odborniki, ki bi gotovo ne dopustili, da bi se cerkvene ustanove izrabljale v politične namene.

Nadučitelju Andritschu svetujemo, da se kot učitelj rajši zanima za svoj poklic, ker bi bilo vsekakor bolj umestno, če bi pravilno vzgajal svoje učence, ne pa se brigal za stvari, ki se ga ne tičejo, kajti lahko se dogodi, da bo Andritsch tretji učitelj, ki bo moral osramočeno zapustiti Šmarjeto. Ponovno smo ugotovili, da nadučitelj rad vabi mlade fantaline v svojo družbo in bilo bi dobro, da jih posvari pred takšnimi neumnostmi, kot so se dogodile leta 1946, ko so v župnišču razbili nič manj kot 16 šip, ali ob priložnosti zadnje polnočnice, ko so, medtem ko je bilo

ljudstvo v cerkvi, pred cerkvijo uganjali svoje neumnosti.

Pričakujemo, da bo nadučitelj Andritsch končno enkrat vzel na znanje, da se nahaja v slovenski občini in da je tukaj samo kot učitelj.

Skofiče

V zadnjem času smo pri nas v Skofičah že skoraj popolnoma zanemarili dopisovanje v naš list Slovenski vestnik. Toda ne iz lenobe, temveč vsled pomanjkanja časa, kajti bili smo tako zaposleni z veselimi »ohcetmi«, da nismo mogli na kaj drugega misliti. O eni izmed vseh teh homov pa danes na kratko poročali, in sicer o najveselejši in najživahnejši. Čeprav je bila ta že pred daljšim časom, se je še danes prav dobro spominjamo. Bilo je to takrat, ko se je poročil naš vrli sekretar občinskega odbora tov. Noltejš Miškulnik.

Zbrali smo se pred cerkvijo, da tam pozdravimo in čestitamo mlademu paru, da se veselimo z našim znanim pevcem in igralcem Noltijem. Ko se je pripeljala nevesta tov. Slavka iz Ribnice, je zadonela pesem »Oj slavljenca današnja«, ki so jo zapeli naši domači pevci.

Na veseli svatbi so se zbrali gostje pri pd. Kramarču, kjer je do jutranje zarije neprenehoma donela slovenska narodna in partizanska pesem. Vse je bilo veselo in zadovoljno, posebno zadovoljna pa sta bila naša dva mlada zakonca, katerimaj je sreča sijala iz oči.

S slovensko pesmijo sta stopila novoporočenca v zakonski stan. Slovenska pesem naj spremlja mladi par na skupni življenjski poti, želimo njima obilo sreče in zadovoljstva.

St. Jakob v Rožu

Ne vemo, če je povsod tako zdaj na jesen, ampak pri nas smo v zadnjem času slavili toliko porok, da ne dohitimo več s poročanjem. Lepega dne, bila je nedelja, smo imeli v Svatnah kar dve poroki v eni družini. Strelčev Jozef je peljal Rasingerjevo Gretko pred oltar, tov. Berti Urbas pa si je zbral za družico Strelčevo Reziko.

Strelčeva družina nam je vsem znana kot trdna in zavedna slovenska družina. Že prvi slovenski partizani, ki so prišli na Koroško, so se zbirali pri Strelcu v Svatnah. Vedno so bili prijazno sprejeti. Tudi po končani vojni so bili Strelčevi med prvimi, ki so nadaljevali narodno-osvobodilno borbo, in sicer predvsem na kulturnem področju.

Na dan obeh porok smo se zbrali pri Amrušu v Svatnah, kjer smo se veselili dolgo v noč. Ob domači godbi se je staro in mlado zavrtelo v veselem plesu. Tako veselega dne Svatne že dolgo niso doživele.

Kmalu po dvojni poroki v Svatnah se je odločil naš tov. Hanzej Korajman iz Bistrice pri St. Jakobu, da zapusti samski stan in si poišče družico za življenje. Spet smo slavili poroko, ko sta stopila pred oltar tov. Hanzej in Kramarjeva hčerka iz Podgorij.

Vsem novoporočencem želimo obilo sreče in zadovoljstva v zakonskem življenju.

4

FRANCE SLOKAN:

POVEST O BELEM KRUHU

Nihče se ni čudil temu, kar bi se moralo zdeti najbolj čudno: v tovarni, ki je neprestano bruhala vagone tekstilnega blaga, so delali delavci in delavke, ki so bili slabo oblečeni.

Prav tako se ni nihče čudil, da so se v teh tovarnah vrteli stroji, ki so se ustavili nekje v Sudetih, kjer je bila zelo razvita tekstilna industrija. Tam so te stroje metali iz tovarn in postavljali nove, ali so ba tovarne kar zaprli. Tam se je delo ustavljalo v modernih tovarnah, pri nas so pa delali s polno paro s starimi, odsluženimi stroji.

Pač pa so se nekateri začudili, ko se je v tovarnah v Kranju pred desetimi leti ustavilo delo. Ni se ustavilo morda zaradi tega, ker bi ne bilo več dela. Delavci so prenehali delati, ker tovarnarji

niso hoteli nič slišati, kaj je govorilo delavstvo o prenizkih mezdah. Delavci so vedeli, da so se pri nas lahko vrteli stari stroji zato, ker so bile naše delovne moči tako poceni, da smo »konkurirali« modernim tovarnam v tujini.

Delavci so začeli stavkati. Niso pa odšli domov, ampak so ostali v tovarni. Kaj takšnega se pri nas še ni zgodilo.

To se je zdelo nezaslišano »banu« Natlačenu, ki je bil pooblaščen vihteti bič nad našim delovnim ljudstvom. Tedaj je pri nas na Bledu užival počitnice po velikih naporih, človek, ki je v Jugoslaviji največ »delal«. To se pravi: zanj je delalo največ ljudi. Bil je namreč največji delničar, lastnik nešteti tovarn in rudnikov. Kdo bi se čudil, da je bil hkrati tudi ministrski predsednik! Na tega mogotca,

ki mu je služila armada žandarjev, na Stojadinoviča, se je tedaj obrnil Natlačen. Takoj je bilo treba nekaj ukreniti. Ne sicer da bi ustregli delavcem, temveč, da bi čimprej odpravili pohujšanje.

To je vendar proti vsem božjim in človeškim postavam: zasesti tovarno! To je napad na zasebno lastnino! Ali bomo dovolili takšno očitno norčevanje iz večnih postav?

Skoraj natančno tako so pred stoletji govorili graščaki. Varovati je treba večni, sveti red, ki sloni na božjih in človeških postavah. Bog je določil, da morajo biti na svetu graščaki in tlačani in ta tlačan ne more postati graščak.

Zato bi se tudi zdaj delavec ne smel vprašati: Ali ni v tem blagu, ki ga izdelujem za tri dinarje na uro, tudi nekaj mojega? Ali bom moral večno delati za tovarnarje, za tuje in domače oblastnike — kapitaliste? Ali naj večno moledujem za zvišanje mezd? Naj prosim, da bi podjetnik sklenil kolektivno pogodbo z nami delavci ter se obvezal, da bo ravnal z nami kakor z ljudmi?

Čeprav je bil tedaj naš delavec še mezdni suženj, je vendar že mislil s svojo glavo. V tem je bila razlika med njim in

njegovimi predniki tlačani. Zavedal se je, da kapitalist ne da nič sam od sebe. Spoznal je, da postave varujejo samo kapitalista in stari red — izkoriščanje delovnih ljudi. Vedel je pa tudi, da se svet spreminja. Ne spreminja se pa sam od sebe. Svet lahko spremenimo mi, ki delamo. Delavec se je zavedal svoje moči. Vedel pa je, da je močan le, če je združen. Le razcepjene, med seboj sprte delavce lahko sučejo kapitalisti po mili volji, ne pa združenega, zavednega delavstva. Dokler bodo delavci vztrajali v tovarni, kapitalisti ne bodo nič opravili s stavkokazi.

To je bilo jasno tudi tovarnarjem, ki so tako zelo spoštovali božje in človeške postave. Tega se je zavedal tudi oblastnik »nepremagljivega« reda, njegov zastopnik in zaščitnik. Stojadinovičevci žandarji se ponoči priplazili v tovarniške ograje, jih preplazili in planili na delavce z gorjačami. Prej so pa še pometali med delavce steklenice z dušecimi plini, ki so se razlezi po vseh prostorih, kjer so delavci spali. Žandarji so to storili v obrambo »večnih« božjih postav, po katerih se mora delavec pokoriti »gospodu — kapitalistu«.

(Dalje)

LENIN V OKTOBRSKIH DNEH

ZGODOVINSKI DOKUMENTI IZ 1917. LETA

Zgodovinski dokumenti, zbrani v Centralnem muzeju V. I. Lenina v Moskvi, prikazujejo življenje in delovanje velikega, neutrudnega revolucionarja, voditelja in učitelja delovnega ljudstva Vladimirja Lenina.

Obdobje april — oktober 1917 je eno najpomembnejših v Leninovem življenju in delovanju. Temu obdobju so posvečeni dokumenti, razstavljeni v VIII. in IX. dvorani muzeja.

April 1917. leta. Brzobjavka iz Švice: »Pridemo v ponedeljek ponoči. Sporočite »Pravdi«. Uljanov.«

Delavce in vso delovno ljudstvo prešine nepopisno veselje: po dolgem priganstvu se Lenin naposled vendar vrača v domovino.

Ko so izvedele za Leninov prihod, so

se pozno ponoči 3. (16.) aprila zbrale pred Finskimi kolodvorom kolone demonstrantov — petrograjskih delav. in vojakov, pa tudi mornarjev, ki so nalašč za to prišli iz Kronstada. Ljudstvo je voditelja revolucije navdušeno sprejelo.

Že precej prve dni po svojem prihodu v Petrograd se je Lenin ves posvetil revolucionarnemu delu. Z Iljičem najtesneje sodeluje njegov zvesti tovariš in soborec Stalin.

Lenin oborožuje boljševike s svojimi slavnimi Aprilskimi tezami — teoretično obrazloženi in s konkretnim načrtom za prehod buržoazno-demokratske revolucije v socialistično revolucijo.

Zelo zanimiv je faksimile Leninovega rokopisa iz druge polovice maja. To je načrt za referat o aprilski konferenci boljševikov, ki se je vršila 24. aprila 1917. Na konferenci so bili na osnovi Leninovega in Stalinovega referata sprejeti ze-

lo pomembni sklepi, ki so zahtevali prehod vse oblasti v roke sovj. delavskih in vojaških odposlancev. Po tem načrtu je imel Lenin 21. maja 1917 referat v Marinskem korpusu na Vasiljevskem otoku.

V rokopisu beremo:

»Biti trden kakor kamen, na proletarski liniji proti maloburžoaznemu omahovanju.

Vplivati na množice s prepričevanjem, »razjasnjevanjem«.

»Pripravljati se na polet in revolucijo tisočkrat močnejšo od februarske.«

Navdahnjeni z Leninovim genijem si boljševiki osvajajo množice. Demonstracija petrograjskega delovnega ljudstva 18. junija s 400.000 udeleženci pokaže, da je avantgarda delovnih množic Rusije — industrijski proletariat prestolnice in njena vojska — v ogromni večini za gesla, ki jih je vedno branila partija boljševikov.

Ideja revolucionarnega naskoka čedalje bolj dozoreva v zavesti množic.

Na rastoči revolucionarni val se vržejo črne sile kontrarevolucije. Podivjana začasna buržoazna vlada s pomočjo manjševikov in socialistov-revolucionarjev pobija tiste dni v juniju delavce, ki so prišli demonstrirati. Reakcija besni. Buržoazija porablja beli teror. Začasna vlada objavi ukaz, da je treba prijeti voditelja delovnega ljudstva Lenina. Stalin in Sverdlov brž ukreneta vse potrebno za Leninov prehod v ilegalnost. Lenin se umakne na postajo Razliv.

V Razlivu Lenin nadaljuje svoje orjaško delo. Tam piše delo »Država in revolucija«, članke za »Pravdo« in pisma z navodili Centralnemu komiteju partije. Po Stalinovem naročilu pride tik pred VI. kongresom boljševiške partije odlični boljševiški bорец Sergo Održonikidze dvakrat v Razliv k Leninu po navodila.

Lenin vodi revolucionarno gibanje preko svojih soborcev, preko Stalina.

Pred nami je izvod znamenitega Manifesta VI. kongresa RSDDP, ki so ga izdali kot poseben letak konec avgusta v Petrogradu. Letak se končuje s pozivom delavcem, vojakom in kmetom z besedami:

»Pripravljajte se za nove bitke, naši tovariši v boju! Neomajno, močato in mirno, ne da bi se dali zapeljati provokacij, zbirajte sile, urejajte se v borbene kolone! Pod zastavo partije, proletarci in vojniki! Pod našo zastavo, zatirani na vasi!«

To je bil poziv VI. kongresa partije, poziv na borbo, ki je mobiliziral boljševike za oboroženo vstajo.

Dokumenti iz septembrskih dni pričajo o neposrednem približevanju sociali-

stične revolucije. Delavci in vojniki pod vodstvom boljševikov razbijajo in likvidirajo protirevolucionarno zaroto, ki jo je organiziral monarhist Kornilov. V političnem življenju dežele pride do preloma. Vpliv boljševiške partije med množicami raste. Delavci in vojniki pošiljajo boljševike kot svoje odposlance v Sibirijo. Sovjeti delavskih in vojaških odposlancev se boljševizirajo.

Lenin piše pisma o taktiki.

V pismu »Boljševiki morajo prevzeti oblast« piše Lenin:

»Če dobe večino v obeh prestolniških sovj. delavskih in vojaških odposlancev, morejo in morajo boljševiki vzeti državno oblast v svoje roke. Prevzeti oblast naenkrat v Moskvi in v Petrogradu (ni važno, kdo bo začel, morda celo Moskva lahko začne), pa bomo brezpogojno in nedvoumno zmagali.«

V drugem Iljičevem pismu beremo:

»Zmaga je zagotovljena in devet desetih upanja je, da bo šlo brez prelivanja krvi. Čakanje — je pisal Lenin — je zločin proti revoluciji.«

Sovražniki revolucije Kamenjev in drugi izdajalci pobijajo Leninovo stališče in predlagajo, naj Iljičeva pisma sežgo. Centralni komite partije s Stalinom na čelu in z drugimi Leninovimi soborci razkriju poskuse izdajalcev in jih zavrača brez priznanja. Centralni komite odobrava Iljičeva pisma, jih razmnožuje in razpošilja vsem organizacijam partije. Partija dosledno izvaja Leninova navodila.

Centralni komite partije pod Stalinovim vodstvom sklene na svoji seji predlagati Iljiču, naj se vrne v Petrograd, da bo tako možna stalna in tesna zveza.

Lenin pride 7. oktobra nelegalno iz Finske v Petrograd. Stalin ga nastani pri nekem delavcu, da bi vohuni začasne vlade voditelja revolucije ne mogli izslediti. Stalin podrobno seznanja Lenina s položajem. Lenin vodi 10. oktobra 1917 sejo CK partije. CK sprejme zgodovinsko resolucijo o oboroženi vstaji, ki jo je predložil Iljič. Na razširjeni seji 16. oktobra izbere Centralni komite Partijski center za vodstvo vstaje s Stalinom na čelu. Vojaško-revolucionarni komite, ustanovljen pri Petrograjskem sovetu za organiziranje vstaje, pod vodstvom Partijskega centra oborožuje delavce in pripravlja množice za akcijo.

Vstaja se bo zdaj začela. Težki in odločilni dnevi. Kapitulantje Kamenjev, Zinovjev in Trocki izdajo vladni Kerenskega in Rodzjanka sklepe CK boljševikov in čas, določen za vstajo. Kontrarevolucionarna vlada takoj ojači reakcijo in začne novo ofenzivo proti boljševiškim centrom.

Začasna vlada pripravlja gnusen načrt za predajo prestolnice zapadnim imperialistom, se dogovarja z njimi o obračunu z revolucijo.

Iljič piše pismo članom boljševiške partije, v katerem biča sramotno početje izdajalcev in stavkokazov, sovražnikov revolucije, zinovjevsko-kamenjevskih najemnikov imperializma.

Lenin piše 24. oktobra pismo članom CK:

»... v nobenem primeru ne puščajte oblasti v rokah Kerenskega in kompanije do 7. novembra (25. oktobra), za nič na svetu ne, stvar je treba rešiti na vsak način nocoj in to noč...«

Vlada omahuje. Treba jo je dotolči, za vsako ceno!

Zavlačevanje akcije je podobno smrti.«

Istega dne objavi Stalin članek, v katerem piše, da je napočil trenutok, ko nadaljnje zavlačevanje lahko upropasti celotno stvar revolucije. Zjutraj 24. okto-

bra sklene CK partije začeti vstajo, a zvečer je Lenin že v Smolnem — v štabu socialistične revolucije — neposredno prevzame vodstvo vstaje skupaj s svojimi soborci Stalinom, Sverdlovom in Džeržiskim.

Veliki socialistični prevrat postane stvarnost. Delavci prodro v Zimski dvorec in primejo začasno vlado. Križarka »Aurora« z grmenjem svojih topov, naperjenih na Zimski dvorec, naznani 25. oktobra zmago velike socialistične revolucije.

Že prvi dan sovjetske oblasti je imel Lenin preroški govor, v katerem je rekel, da je zdaj nastopila nova epoha v zgodovini Rusije in da mora ta tretja ruska revolucija dovesti do svojega končnega rezultata — do zmage socializma.

Genialno predvidevanje velikega Lenina se je uresničilo.

PREŽIHOV VORANC:

NAŠI MEJNIKI

»Da ne boš nikomur zinil, da si razvil ti zastavo, to ti rečem!« mu je zapretil in potem zdiral po bregu proti trgu. Gredoč ga je Vester še slišal vpiti od navdušenja.

Tako je Vester razvil zastavo fašizma na grajski razvalni.

2.

Zvečer tistega dne sta oče in mati prišla pozno domov. Mati je imela srečen obraz in je prinesla s seboj nekaj peciva in mesa. Fant se je teh dobrot ves lačen lotil in ni nehal, dokler stvari niso izginile v njegov prestradani želodec. Oče se je vrnil pijan iz trga, da skoraj ni mogel govoriti. Le venomer je trobil proti fantu:

»Sedaj bodo prišli boljši časi, sedaj bodo prišli boljši časi za nas.«

Zastava je mogočno vihrala okrog starega stolpa vse prihodnje dni. Vester je zlezal na stolp vsak dan in strmel v trg, ki je imel še vedno svojo svečano podobo. Povsod so bile zastave, venci, mlaji, povsod je bilo polno pijanih ljudi, ki so se kar po cestah objemali. Trg je bil poln vojakov, ki so hodili z ženskami in jih kar pri belem dnevu poljubčkali. Videz je bil da je vse srečno in veselo. Nekega dne

je opazil Vester, da so začeli popravljati most čez reko in v nekaj dneh so ljudje in vozovi že šli čezenj. Železniški most ni bil tako hitro gotov, toda kmalu je tudi tam čez vozil prvi vlak. Skozi trg so neprestano dirjali avtomobili in druga težka vozila proti jugu in proti vzhodu. Vse je bilo novo in sveže, le reka Drava je tekla po starem dalje mimo trga, vsa velika in lepa. Po dolini se je razgrnila pomlad in štirinajst dni je bilo vse v cvetju, kamor koli je seglo oko. Oče in mati sta se vsak večer vračala domov s celimi hlebi kruha in drugimi dobrinami. Nekega večera je prinesel oče na hrbtu kar celo omaro, ki so jo postavili v kuhinjo, kjer je mati potem shranjevala moko in druge stvari. Oče in mati sta nekaj po tistem govorila o tej omari in Vester je slišal, da je bila omara prej pri nadučitelju v kuhinji. Tako je življenje v novi državi, kakor so rekli doma, šlo dalje.

Nekega dne je Vester spet čepel na starem stolpu in strmel v trg pod seboj. Tedaj je videl, da so po trgu prignali župnika. Natanko je videl, kako je imel zvezane roke in kako je počasi korakal dalje s klobukom, nizko na čelo pomaknjem. Pred njim in za njim sta šla dva vojaka. Eden zadnjih vojakov ga je od časa do ča-

sa sunil od zadaj in le malo je manjkalo, da se vklenjeni mož ni prekucnil na zobe. Na trgu se je zbralo nekaj ljudi, ki so kričali na župnika, ko da bi lajali psi. Dvigale so se tudi pesti proti njemu. Neka ženska se je sklonila na cesto in zagnala proti možu pest blata. Vester je tisto žensko spoznal; bila je kleparjeva vdova, ki je imela hišo tam pod župniščem. Vestru se je čudno zdelo, ker je vedel, da je tista kleparjeva vdova bila prej neprestano v cerkvi in je župniku včasih poljubljala roko, kadar ga je srečala na cesti. Sedaj je razločno čul vpiti:

»Fej, brenta tolsta, prav se ti godi!«

Zvečer je čul, kako sta se oče in mati pogovarjala o župniku, kako so ga odgnali v zapore, kjer se bo moral pokoriti za svoje grehe. Vester ni imel župnika rad, ker je bil v šoli zelo trd in ker je bil tudi v cerkvi zelo osoren. Vendar se mu je vse to čudno zdelo ter nikakor ni mogel razumeti, da se zdaj vsajajo v župnika ljudje, ki so mu prej lizali roke. Ker so odgnali župnika, ni več zvonilo. V župnišče so se naselili vojaki.

Za župnikom so nekega dne odgnali še druge ljudi. Vester je med njimi spoznal mladega železničarja, ki je bil v službi na postaji. Tudi za njim so vpili ljudje po cesti s pestjo, vklenjeni mož pa se ni ozrl ni je počasi koračil dalje, dokler mu ni izginil izpred oči.

Dober teden za tem, ko so odgnali te ljudi iz trga, je Vester videl iz svojega skrivališča, da se je sredi trga ustavil velik, rdeč pobarvan avtomobil. Iz nje-

ga so skočili vojaki in vdrli čez cesto v hišo prejšnjega župana, kjer so ostali dolgo časa. Kmalu potem, ko so vojaki odšli v hišo, se je iz nje začel ženski in otročji jok in stok. Županova žena je odprla okno in kričala na cesto:

»Ubijte nas vse skupaj. Nikamor ne gremo!«

Slišal se je tudi županov glas:

»Mi smo domačini, mi smo najstarejši tržani!«

Nato se je slišalo nekaj odločnih, poveljajočih glasov:

»Petdeset kil lahko vzamete s seboj. Dvajset mark imate pravico vzeti s seboj! Tiho, banda srbska!«

Potem se je slišalo treskanje vrat in ropotanje pokrovov, kmalu nato pa so stopili iz hiše župan, potem njegova žena, nato najstarejša hčerka, ki je bila istih let kakor Vester, za njo pa dvoje mlajših otrok, ki sta še v šolo hodila. Vsi so imeli svežnje pod pazduhami, le župan je nosil velik kovčeg v rokah. Pred rdečim avtomobilom so nemški vojaki napravili špallir v voz. Ko so bili že vsi v vozu, so ga vojaki trdo zaprli, en vojak je ostal za stražo pri vratih, drugi vojaki pa so odšli na drugo stran ceste, k trgovcu z železino. (Dalje.)

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Frano Polak Velikovec. Glavni urednik: Dr. Franc Zwitter; odgovorni urednik: Franc Ogrja, oba Celovec, Salmstraße 6, uprava: Celovec, Völkermarkter Straße 21. Dopolni se naj pošiljajo na naslov: Celovec (Klagenfurt), Postamt 1., Post-schließfach 372. Tiskar: »Kärntner Volksverlag G. m. b. H.« Klagenfurt, 10.-Oktober-Strasse 7.